

Akademikere har den laveste dagpengeledighed

Dimittenders ledighed – især universitetsuddannede dimittenders ledighed – har været et politisk emne i mange år. Senest har det været i fokus i forbindelse med dagpenge-reformen, som træder i kraft 1. maj 2023 og forringer dimittenders dagpengerettigheder for at få flere i beskæftigelse.

Et snævert fokus på perioden efter endt uddannelse fjerner imidlertid fokus fra, at universitetsuddannede generelt har den laveste ledighed. Det betyder også, at de trods en lidt højere ledighed som dimittender i mindre grad end andre modtager dagpenge og andre ledighedsbaserede ydelser.

Hovedkonklusioner

- Alle nyuddannede har forhøjet ledighed. For årgang 2015 havde dimittender fra både erhvervsskoler, erhvervsakademiker, professionshøjskoler og universiteter en ledighed på 10-15 pct. et år efter endt uddannelse. Et tilsvarende billede tegner sig for andre årgange.
- Akademikere har lidt højere ledighed end andre umiddelbart efter dimission, men har generelt lavere ledighed end andre grupper. Fra ca. halvandet år efter endt uddannelse og frem har akademikere lavere ledighed end andre. Målt over en længere periode har de betydelig lavere ledighed end andre.
- Akademikere bruger i mindre grad end andre dagpengesystemet samt øvrige sociale ydelser.

Skæv udlægning af dimittendledighed

Opgørelser af dimittenders ledighed laves ofte efter en model, som blev indført med den ledighedsbaserede dimensionering af de videregående uddannelser i 2015. Opgørelsen af de nyuddannedes ledighed laves her som et gennemsnit af ledigheden i det 4.-7. kvartal – dvs. andet år – efter endt uddannelse. Denne tilgang blev også benyttet af Reformkommissionen, som i 2020 konkluderede:

*"I perioden fra 2008 til 2019 har ledigheden i andet år efter dimission ligget på omkring 12 pct. for dimittender fra universitetsuddannelser. Det vil sige, at nyuddannede kandidater i gennemsnit er ledige i 12 pct. af tiden i det andet år efter dimission. Det er naturligtvis et stort problem."*¹

Denne udlægning er problematisk af to årsager:

For det første var den tilsvarende ledighed for dimittender fra erhvervsakademier og professionshøjskoler i samme periode 8 og 12 pct. Det gælder for alle nyuddannede fra videregående uddannelser, at deres ledighed i andet år efter endt uddannelse er højere end gennemsnittet for den danske befolkning, der i samme periode har ligget mellem 3 og 6 pct.

For det andet fjerner det snævre fokus på ledigheden i andet år efter endt uddannelse fokus fra det generelle billede, som er, at højtuddannede har lav ledighed, og at de over et arbejdsliv trækker betydelig mindre på ledighedsbaserede ydelser end andre grupper.

Dimittenders ledighed

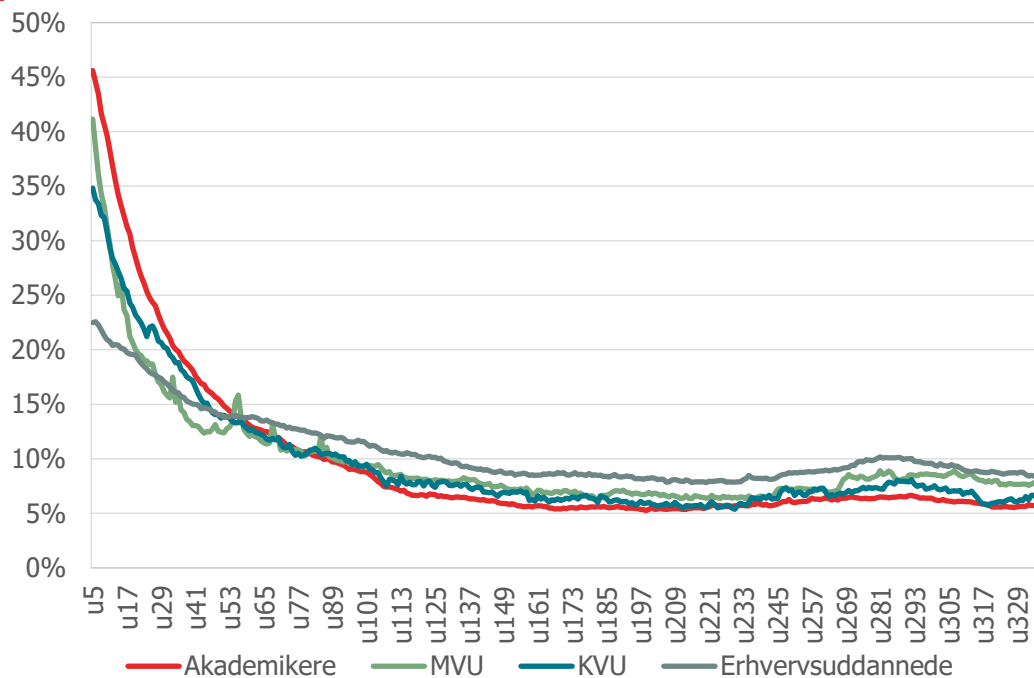
Figur 1 viser udviklingen i dagpengeledighed i en periode på seks et halvt år for personer, der dimitterede i 2015. Generelt falder ledigheden for alle grupper de første tre år efter dimission, hvorefter den stabiliseres.

De akademiske dimittender starter med en ledighed på godt 45 pct. umiddelbart efter endt uddannelse, men ledigheden falder markant det første år efter dimission. Efter ca. halvandet år er ledigheden for de akademiske dimittender den laveste, og efter ca. tre år stabiliseres den på et permanent lavere niveau end for andre grupper.

Det bemærkes, at de højtuddannedes ledighed også skal ses i lyset af, at dimittender i de øvrige grupper i højere grad videreuddanner sig. Dvs. ledighed fortrænges for disse grupper i et vist omfang af alternativ uddannelse.

¹ https://reformkommissionen.dk/media/25523/nye-reformveje-1_web.pdf

Figur 1. Dagpengeledighed for årgang 2015 i årene efter endt uddannelse

Anm.: Antal dimittender i de fire grupper: akademikere: 24.317, MVU: 12.781, KVU: 4.234, erhvervsuddannede: 22.767. Der ses især i starten af perioden en række mindre "toppe" for MVU-gruppen. Dette skyldes i høj grad folkeskolelærere, der ifm. de første sommerferier ikke har optjent feriepenge efter den gamle ferielov og derfor benytter sig af 1-2 uger på dagpenge i denne periode.

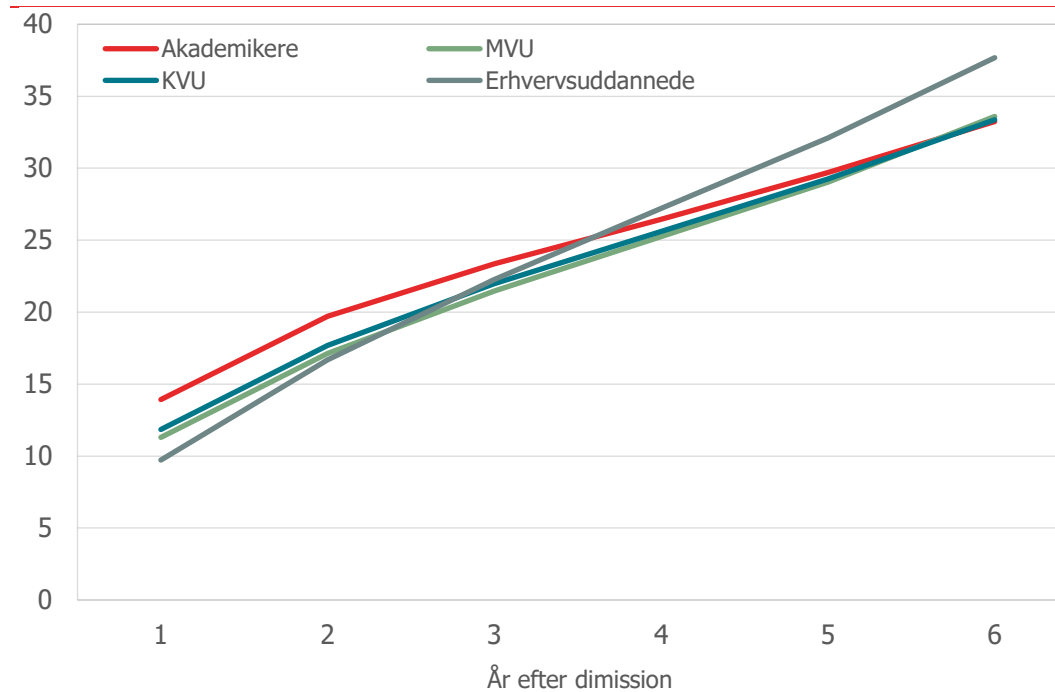
Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik. Følgende databaser er anvendt: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase, DREAM, og Det Integrerede Elevregister, Elev3

Akademikere har den laveste samlede ledighed

Udviklingen i figur 1 indebærer, at akademikere over en længere periode har en kortere samlet periode som ledige end andre grupper. Som nævnt har akademikerne efter ca. halvandet år lavere ledighed end andre grupper. Det betyder, at de fra dette punkt så at sige begynder at "indhente" de øvrige grupper.

Figur 2 viser det samlede antal uger som ledige i perioden efter endt uddannelse. Først i perioden har akademikerne som nævnt den højeste ledighed, men forskellen indsnævres fra omkring andet år. Fem år efter endt uddannelse har akademikerne haft færrest uger som ledige, og i de efterfølgende år skabes der en forskel, idet akademikere permanent ligger lavere end øvrige grupper.

Figur 2. Samlet antal uger i dagpengeledighed for dimittendårgang 2015

Anm.: Antal dimittender i de fire grupper: akademikere: 24.317, MVU: 12.781, KVVU: 4.234, erhvervsuddannede: 22.767

Kilde: Egne beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik. Følgende databaser er anvendt: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase, DREAM, og Det Integrerede Elevregister, Elev3

Robust resultat

Analyserne er gennemført for dimittendårgangene fra 2007-2020, og billedet er stort set det samme for alle årgange. Akademikerdimittendernes ledighed falder til det laveste blandt dimittendgrupperne i løbet af andet år efter endt uddannelse og stabiliseres på et permanent lavere niveau end for andre grupper.

Hvis man ud over ledighedsydelse kigger på alle ledighedsydelse under ét, er billedet mere markant, fordi akademikere ud over dagpenge også benytter øvrige ledighedsydelse i mindre omfang. Dette gælder især kontanthjælp. Billedet forstærkes endnu mere, hvis man medtager alle overførselsindkomster, da akademikere også i mindre omfang benytter disse mindre. Dette bliver især tydeligt, når man ser på, hvor mange der er på jobafklaring og i ressourceforløb.

Analysen er baseret på rapporten "Ledighed og overførselsindkomster for tre dimittendårgange: 2010, 2015 og 2020". Her fremgår mere detaljerede resultater samt en beskrivelse af metode og data.